

**МАРКЕТИНГОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ ФАРМАЦЕВТИЧНОГО РИНКУ
ПРЕПАРАТІВ ДЛЯ ЛІКУВАННЯ НЕРУБЦЕВОЇ ФОРМИ АЛОПЕЦІЇ
ДЛЯ ВСТАНОВЛЕННЯ АКТУАЛЬНОСТІ СТВОРЕННЯ НОВОГО
ВІТЧИЗНЯНОГО ПРЕПАРАТУ У ФОРМІ ЛОСЬЙОНУ**

Димченко А. А., Коноваленко І. С., Ковальова Т. М.

Національний фармацевтичний університет, Україна

ilonakonovalenko1601@gmail.com

Алопеція (лат. Alopecia - облісіння, плішивість) - вогнищеве або дифузне випадання волосся, яке призводить до зменшення густоти волосся або до повного їх зникнення в певних зонах шкіри голови або тіла людини. Серед захворювань волосся алопеція є найбільш поширеною формою порушення росту волосся, її частина становить близько 80 %, при цьому 30-40 % захворювання припадає на осіб молодого віку до 50 років.

Нерубцева форма алопеції є значною дерматологічною проблемою. Це не лише наявність патології та необхідність її лікування, але також соціальна проблема, пов'язана з розвитком особистісних комплексів, проблемою працевлаштування та можливості налагодити особисте життя; терапія алопеції пов'язана із значними фінансовими витратами, потребує часу та уваги від пацієнта.

В даний час терапія нерубцевої алопеції чоловіків і жінок залишається актуальною проблемою завдяки випадкам, що почастишали, звернення пацієнтів до фахівця-трихолога, а також в аптечній мережі в пошуку ефективних лікарських препаратів системної та топічної дії.

Терапії алопеції досі вважається складним завданням дерматології та трихології, що пояснюється численними ланками патогенетичних механізмів, на які необхідно впливати одночасно. Серед лікарських препаратів для корекції алопеції обмежений асортимент безпечних високоефективних засобів, здатних тривалий час фармакологічно діяти за відсутності побічних ефектів. Важливими факторами є необхідність постійного використання топічних засобів, що значно підвищує вартість терапії.

Асортимент лікарських препаратів для лікування алопеції представлений переважно зарубіжними виробниками, серед яких найбільший відсоток складають шампуні, розчини, спреї та засоби топічного застосування, лінії догляду за шкірою голови та волоссям у вигляді ампульних розчинів, капсул, масок, гелів, кремів, системи для введення за допомогою мезотерапії, що містять стимулятори росту волосся як природного, так і синтетичного походження.

Більшість представлених на фармацевтичному ринку України засобів впливають без урахування фізіологічних змін у шкірі голови та фолікулах

волосся, що змушує говорити про необхідність комплексної терапії з впливом кількох видів коштів на більшість ланок патологічного процесу.

Метою нашої роботи стало обґрунтування доцільності створення нового вітчизняного лікарського засобу у формі лосьйону для аплікаційного нанесення на волосисту частину шкіри голови для лікування нерубцевих форм алопеції.

Для проведення системного аналізу фармацевтичного ринку засобів для лікування демодекозу необхідно врахувати структуру даного сегменту, який має обмежену кількість препаратів. На вітчизняному фармацевтичному ринку лікарські препарати виготовлені для лікування нерубцевих форм алопеції у дуже невеликій кількості. Асортиментний ряд лікарських засобів розшарувався на такі сегменти лікарських форм: тверді (капсули, таблетки), м'які (мазь, гелі, крем) та рідкі (розчини). Відсоткове співвідношення цих форм чітко вказує на нестачу м'яких лікарських форм.

Узагальнення стратегії терапії різних форм нерубцевих алопецій відбулося на проведеній у 2012 р. у Барселоні міжнародній конференції з трихології, а також на VIII Всесвітньому конгресі трихологів (Корея, 2014 р.). Так, перелік лікарських препаратів містить: міноксидил та його похідні; активатори ферменту 5- α -редуктази; антиандрогенні засоби (оральні контрацептиви).

Терапія нерубцевих форм алопеції включає застосування системних та топічних лікарських препаратів, а також прийом вітамінних препаратів (С, В 1, 2, 6, 12, А, Е, РР), мікроелементів (мідь, цинк, залізо), методів апаратної терапії (дарсонвалізація, радіочастотний метод).

Сегмент засобів представлений такими формами, як креми – (23 %), лосьйони – (10 %), емульсії – (27 %), суспензії – (15 %), гелі – (11 %), розчини – (5 %).

Наступним етапом досліджень був аналіз асортименту з міжнародних непатентованих назв. Слід зазначити, що асортиментний ряд засобів на лікування алопеції відпускаються споживачеві як без рецептів, так і за рецептами лікарів. Переважають лікарські засоби, що відпускаються без рецепта 87,6 %. Рецептурні препарати складають 12,4 %.

Загальна тенденція розвитку асортиментного ряду засобів для лікування алопеції представлена зарубіжними лікарськими препаратами, що наочно відображає різноманітність лікарських форм. Косметичні засоби, також у більшості представлені зарубіжними фірмами (Франції, Іспанії, Ізраїлю, Німеччини тощо). Основу асортименту становлять безрецептурні лікарські засоби.

Можна зробити висновок, що доцільно створення нового вітчизняного лікарського засобу у формі лосьйону для аплікаційного нанесення на волосисту частину шкіри голови для лікування нерубцевих форм алопеції.